

Technik mechanizacji rolnictwa

311512

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Technik mechanizacji rolnictwa organizuje, kontroluje i wykonuje w produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej) prace wymagające użycia maszyn i urządzeń.

Najważniejszym zadaniem technika - projektanta konstrukcji i technologii w mechanizacji produkcji zwierzęcej są prace pomocnicze przy opracowaniu projektów maszyn i urządzeń do produkcji zwierzęcej (linie automatyczne do zadawania pasz, linie technologiczne do produkcji pasz płatkowych i granulowanych, minikomputerowe systemy żywienia zwierząt, gotowe projekty obór i chlewni, kojce, klatki, poidła). Przygotowuje opis techniczny, rysunki techniczne i robocze (rzuty, przekroje) maszyn oraz ich części, kosztorysy, tabele i zestawienia danych, wykonuje proste obliczenia konstrukcyjne. Punktem wyjścia jest dla technika szkic wykonany ołówkiem, na podstawie którego przygotowuje rysunek tuszem na kalce lub w komputerze. Następnie wykonuje jego odbitkę fotograficzną lub kserograficzną. Gotową, oprawioną dokumentację przekazuje zamawiającemu, jej kopię natomiast oddaje do archiwum.

Zadaniem technika pracującego na stanowisku operatora maszyn i urządzeń jest wykonywanie prac polowych (orka, bronowanie, siew, pielęgnacja i zbiór plonów) wymagających użycia sprzętu zmechanizowanego. Może on obsługiwać maszyny proste (kultywator, brona, rozdrabniacz), dość skomplikowane (siewniki, kosiarki) oraz skomplikowane (kombajny zbożowe, buraczane i ziemniaczane, opryskiwacze itp.)

Technik pracujący w zakładzie remontowym sprzętu rolniczego (diagnostyka i naprawy) organizuje i nadzoruje naprawy maszyn i urządzeń rolniczych (ciągników, pługów, bron, kultywatorów, spulchniaczy, glebogryzarek, siewników, rozrzutników, rozsiewaczy nawozów, opryskiwaczy, kosiarek, sieczkarek, kombajnów zbożowych, buraczanych i ziemniaczanych, młockarni, śrutowników, parników, dożarek mechanicznych). Diagnostyka uszkodzenia i dokonuje ich okresowych przeglądów.

Zadaniem osób wykonujących ten zawód jest też organizowanie i nadzorowanie pracy podległych pracowników - właściwego i zgodnego z normami wykorzystania przez nich maszyn, paliw, materiałów, czasu pracy, odpowiedniej jakości usług remontowych i agrotechnicznych, przestrzegania przepisów bhp, ppoż.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Technik mechanizacji rolnictwa może pracować w biurze, pracowni projektowej, warsztacie mechanicznym, otwartej przestrzeni (na polu, w lesie), pomieszczeniach produkcyjnych (szklarniach, oborach, chlewniach, kurnikach, silosach).

Najbardziej uciążliwa jest praca w otwartej przestrzeni. Technik ma tam do czynienia ze zmiennymi warunkami atmosferycznymi (upał, chłód, deszcz, wiatr), pyłem i kurzem, błotem, śliskimi, niebezpiecznie pochylonymi płaszczyznami (możliwość wywrócenia

ciągnika), ruchem innych maszyn rolniczych (np. przy zbiorze buraków, ziemniaków) i pojazdów transportowych. Przy rozsiewaniu nawozów sztucznych i opryskiwaniu roślin ma do czynienia z toksycznymi związkami chemicznymi, z którymi powinien się obchodzić szczególnie ostrożnie, gdyż mogą być przyczyną poważnych zatruć. Ponadto technik narażony jest na przeziębienia, reumatyzm, alergie, choroby kręgosłupa, zwyrodnienia stawów łokciowych (projektowanie), a w wypadku skaleczeń zakażenie tężcem. Z pracami rolnymi wiąże się też możliwość „utonięcia” w ziarnie w silosach zbożowych lub uduszenia spowodowana obecnością CO₂ w silosach z kiszonkami. Równie poważne zagrożenia (obrażenia ciała, trwałe kalectwo lub śmierć) są związane z obsługą i ruchem oraz naprawą maszyn (wypadki drogowe, przewrócenie ciągnika, awarie i uszkodzenia lub nieostrożne ustawianie części pracujących, porażenia prądem, zgniecenia itp.). Wypadki te mogą zagrażać operatorowi, mechanikowi oraz osobom pozostającym w pobliżu ich stanowisk pracy.

warunki społeczne

Technik pracuje przede wszystkim w zespole, jednak niektóre czynności wykonuje indywidualnie. Jego kontakty z ludźmi są bardzo rozległe i obejmują innych kolegów - techników, przełożonych, rolników zamawiających usługi, administrację przedsiębiorstwa, robotników rolnych, pracowników warsztatów naprawczych. Technik nadzoruje i kieruje pracą podległych pracowników, dba o bezpieczeństwo osób zatrudnionych przy pracach remontowych i obsłudze maszyn, wykonuje polecenia przełożonych, negocjuje warunki wykonania usługi z zamawiającym. Chociaż musi ściśle realizować wskazania projektanta, stosować się do obowiązujących norm, przepisów i poleceń przełożonych, ma dużą swobodę działania, wykonuje pracę bardzo urozmaiconą.

warunki organizacyjne

Czas pracy technika, z reguły stały (w godz. 7-15 lub 8-16 w biurze), w usługach i produkcji rolnej ulega przedłużeniu o 12 - 16 godzin, także w niedziele i święta, w czasie największego nasilenia prac polowych (siew, sianokosy, żniwa, wykopki). Organizacja pracy w otwartej przestrzeni zależy w dużym stopniu od warunków atmosferycznych, dlatego czas stracony w złą pogodę trzeba potem nadrabiać. W szczególnych sytuacjach (opryskiwanie roślin) możliwa jest też praca w nocy. Operator sprzętu do prac polowych przez cały dzień pracuje poza bazą, wykonując zamówione prace w odległości do 20 km od stałego miejsca zatrudnienia, technik - konstruktor i kierownik robót remontowych pracują głównie w jednym, stałym miejscu podobnie jak operator urządzeń stosowanych w hodowli zwierząt. Ponieważ prace w rolnictwie mają charakter sezonowy (lub nawet kampanijny), a ich największe natężenie przypada na okres od kwietnia do października, technicy mechanizatorzy biorą urlopy dopiero w zimie.

Wymagania psychologiczne

Cechami niezbędnymi na stanowisku technika jest odpowiedzialność (za bezpieczeństwo ludzi i za urządzenia), rozwaga, ostrożność, pracowitość i duża kultura techniczna, decydująca o sposobie obchodzenia się z maszynami oraz technologiami. Technik powinien być ostrożny, dokładny, skrupulatny w realizowaniu projektów i stosowaniu przepisów budowlanych, obdarzony wyobraźnią i zdolnością przewidywania konsekwencji swoich działań i decyzji (pozwala to uniknąć wielu wypadków, awarii i przestojów w pracy). Musi umieć koncentrować się na konkretnych problemach i

jednocześnie mieć podzielną uwagę. W zawodzie tym potrzebny bywa szybki refleks, spostrzegawczość, umiejętność podejmowania błyskawicznych decyzji w sytuacjach awaryjnych, zagrażających zdrowiu i życiu. Nadzór nad podległymi pracownikami wymaga zdolności kierowniczych i organizacyjnych, opanowania, stanowczości, umiejętności postępowania z ludźmi, sprawnego i zrozumiałego wydawania poleceń (ustnie, rzadziej na piśmie) oraz egzekwowania ich.

W pracy technika potrzebna jest wiedza teoretyczna z zakresu matematyki, fizyki, nauk przyrodniczych oraz umiejętność jej praktycznego zastosowania. Niezbędne są też uzdolnienia techniczne. W codziennej praktyce zawodowej technikowi potrzebna jest dobra pamięć, zdolności rachunkowe, umiejętność prowadzenia dokumentacji, szczególnie pogłębiona wiedza na temat zagrożeń wynikających z pracy w rolnictwie (przepisy bhp i ppoż.).

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Technik mechanizacji rolnictwa powinien być w pełni sprawny fizycznie, wytrzymały i silny (praca w złych warunkach atmosferycznych, dużym tempie, przedłużonym czasie). Powinien mieć sprawny układ krążenia, kostno -stawowy i mięśniowy (praca w ruchu, w przy zmieniających się temperaturach), dobrą koordynację wzrokowo -ruchową. Do pracy w tym zawodzie potrzebna jest też odporność psychiczna, gdyż wiele chorób, na które narażony jest technik pracujący na stanowisku kierowniczym w usługach i produkcji rolnej, to choroby związane z długotrwałym stresem(zawały serca, wylewy, wrzody żołądka).

Przeciwwskazaniem do nauki i uprawiania zawodu są zaburzenia równowagi i świadomości (padaczka), choroby serca, układu krążenia, nadciśnienie, choroby układu oddechowego (astma, rozedma płuc), skłonności do alergii, reumatyzm, wady wzroku, których nie można skorygować okularami, daltonizm, wady słuchu, choroby kręgosłupa, zaawansowana nerwica. Niektóre prace biurowe (projektowe, dokumentacyjne, administracyjne) mogą wykonywać w przystosowanych odpowiednio pomieszczeniach (stanowiska pracy chronionej) osoby z dysfunkcją kończyn dolnych i na wózkach.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie mogą podjąć osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły średniej (lub świadectwo dojrzałości) oraz tytuł technika mechanizacji rolnictwa lub technika rolnika. Kwalifikacje zawodowe można zdobyć w 5. letnim technikum dziennym lub wieczorowym na podbudowie szkoły podstawowej. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych o profilu rolniczym mogą kontynuować naukę w 3. letnim technikum dla pracujących. Kandydaci do nauki powinni zdać egzamin pisemny z matematyki i j. polskiego. Na jedno miejsce w technikum dziennym przypada średnio jeden chętny.

Kandydat na technika uczy się przedmiotów zawodowych, takich jak technologia maszyn, elektrotechnika z elektryką, maszyny i pojazdy rolnicze, podstawy naprawy maszyn i urządzeń, rysunek techniczny, wiadomości rolne, ekonomia rolna z informatyką (obsługą komputera), organizacja obrotu sprzętem rolniczym. Zajęcia praktyczne (technologia pracy i obsługa maszyn) odbywają się zwykle w SKR i PGR.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Technik mechanizacji rolnictwa po odbyciu stażu może zostać zatrudniony bezpośrednio w produkcji lub w usługach na stanowiskach kierowniczych (brygadzysta, majster, kierownik działu lub samodzielne go małego zakładu), laboratorium (laborant, starszy laborant, kierownik laboratorium) albo w biurze (jako asystent konstruktora, kosztorysant). Na każdym kolejnym etapie jego praca jest coraz bardziej odpowiedzialna i skomplikowana, w coraz mniejszym stopniu fizyczna a w coraz większym umysłowa. Warunkiem awansu jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji i kształcenie oraz indywidualne cechy i zdolności pracownika. Konieczne są także odpowiedni staż pracy (kilka miesięcy do kilku lat na niższym stanowisku), opinia przełożonych, wolne etaty kierownicze.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W wypadku osób, które już pracowały w zawodzie, możliwość zatrudnienia zależy od wieku (do 40 lat), wcześniejszego przebiegu ich kariery zawodowej oraz umiejętności zaprezentowania swoich możliwości. Ukończenie szkoły w późniejszym wieku zmniejsza szansę znalezienia pracy i odsuwa perspektywę awansu zawodowego. Jest natomiast znakomitą metodą podnoszenia kwalifikacji dla osób, które już pracują w rolnictwie na niższych stanowiskach.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- technik melioracji wodnych
- technik mechanik
- technik rolnik
- instruktor agrotechniczny
- inżynier mechanizacji rolnictwa
- rolnik upraw polowych
- operator samojezdnych maszyn rolniczych i leśnych

Polecana literatura

Informator o szkołach zawodowych na podbudowie

programowej szkoły podstawowej, MEN, Warszawa 1996.

(szkoły przygotowujące do zawodu z podziałem na specjalizacje i regiony)

Regulski S., Maszyny rolnicze: podręcznik dla technikum, PWRiL, Warszawa 1986.

Brodzik F., Mechanizacja rolnictwa: podręcznik dla technikum, PWRiL, Warszawa 1986.

Chróścielewski K., *Ekonomika i organizacja obsługi technicznej rolnictwa: podręcznik dla techników mechanizacji rolnictwa*, PWRiL, Warszawa 1977.